

Postmottaket

Fra: torsten.kallqvist@niva.no
Sendt: 1. september 2003 08:08
Til: Postmottaket
Emne: Høringsuttalelse-Handlingsplan

Handlingsplan-høring
g.doc

Landbruksdepartementet

Vi viser til høringsbrev fra landbruksdepartementet (ref. 2003/1018/mp)
vedr. " Evaluering av handlingsplan for redusert risiko ved bruk av
plantevernmidler". NIVAs høringsuttalelse er vedlagt.

Med vennlig hilsen

Torsten Källqvist
(See attached file: Handlingsplan-høring.doc)

Norwegian Institute
for Water Research (NIVA)
Brekkeveien 19
P.O.Box 173, Kjelsaas
N-0411 Oslo, Norway

Name : Torsten Kallqvist
E-mail : torsten.kallqvist@niva.no
Phone : + 47 2218 5100
Fax : + 47 2218 5200
Internet : <http://www.niva.no>

2003 / 01018 - 28	
Mottatt: - 1 sept 2003	
MP/SPH/LAE	NR: 852
avpr.	AVKRT:

Høringsuttalelse - Evaluering av handlingsplan for redusert risiko ved bruk av plantevernmidler.

I foreliggende evaluering av handlingsplan for redusert risiko ved bruk av plantevernmidler (1998-2002) er reduksjonen i miljørisiko i den aktuelle perioden anslått til 37 %, som betyr at målesetningen på 25% reduksjon er oppnådd. Det påpekes imidlertid at de store svingninger i omsetning som skyldes hamstring i forbindelse med nytt avgiftssystem innebærer en betydelig usikkerhetsfaktor i beregningen av miljørisiko. Man kan derfor ikke bortse fra at den reelle reduksjonen av miljørisiko, beregnet i henhold til de benyttede kriterier, har vært noe mindre. Dette vil trolig kunne vurderes bedre når virkningene av avgiftsøkningene har stabilisert seg.

NIVA vurderer ikke dagens bruk av plantevernmidler i Norge som en vesentlig miljørisiko for overflatevann eller grunnvann, men overvåkingen viser jevnlig forekomst av plantevernmidler i lave konsentrasjoner, spesielt i mindre vassdrag i landbrukslandskapet. Det er i praksis vanskelig å påvise eventuelle miljøeffekter av denne eksponeringen, men risikovurderinger etter kriterier anbefalt av EU tyder på at konsentrasjonene i vassdragene sjelden overstiger nivåer som ventes medføre effekter på miljøet. Kriteriene for vurdering av risiko av plantevernmidler er imidlertid noe mindre konservative enn de som benyttes til risikovurdering av industrijemikalier inne EU-systemet og dette innebærer i praksis en noe lavere sikkerhetsfaktor. NIVA vurderer derfor målet om ytterligere 25 % reduksjon av miljørisiko i kommende 4-års periode (2004-2008) som positivt.

Samtidig må det påpekes at målet er ambisiøst, særlig dersom den beregnede miljørisiko ved utløpet av forrige periode (og dermed startpunktet for neste periode) viser seg å være for lav. Det er derfor usikkert om de virkemidler som er foreslått vil være tilstrekkelig til å oppnå den ønskede reduksjonen av risiko. En vesentlig årsak til redusert miljørisiko i forrige periode var utfasing av enkelte spesielt miljøfarlige plantevernmidler og erstatning av fenoksisyrer med lavdosemidler. Det er lite trolig at utviklingen av nye plantevernmidler i de nærmeste årene vil kunne tilby samme muligheter for å redusere miljørisikoen. Det betyr at andre tiltak må få tilsvarende større effekt dersom målet skal oppnåes.

Et av virkemidlene for å redusere miljøeffekter av plantevernmidler er kravet om sprøytefrie soner til åpent vann. Dette gjelder for 54 av plantevernmidlene som var godkjent i 2002. Av disse hadde 16 krav om hele 30 meters sprøytefri sone. Det er uvisst hvordan kravene om sprøytefrie soner blir overholdt i praksis. Et aktuelt tiltak som vil kunne redusere størrelsen av sprøytefrie soner og samtidig øke beskyttelsen av vassdragene er å etablere buffersoner mellom dyrket mark og åpent vann. Buffersonene må utformes slik at transport av plantevernmidler ved avdrift og avrenning reduseres. Dette kan oppnåes ved etablering av et naturlig vegetasjonsbelte. En fordel med slike buffersoner vil være at det er lett å kontrollere at de faktisk eksisterer (i motsetning til dagens sprøytefrie soner).

Selv om buffersoner vil kunne medføre reduserte krav om sprøytefrie soner må det antas at de kan føre til en viss reduksjon i dyrkingsareal og avkastning. Det vil derfor være nødvendig å etablere tilskuddsordninger for etablering av slike soner.

Åpent vann, i form av dammer, bekker, og elver representerer meget store miljøverdier i landbrukslandskapet. Disse elementene har en uvurderlig betydning for biologisk mangfold og har i tillegg en viktig funksjon ved at de reduserer transporten av næringsalter og forurensninger. Det er derfor viktig å sørge for at ytterligere fjerning av åpent vann unngås ved innføring av nye bestemmelser. I stedet bør man streve etter ordninger som stimulerer til restaurering av vassdrag i landbrukslandskapet. Etablering av buffersoner gjør at en slik

Norsk institutt for vannforskning - NIVA

utvikling kan kombineres med målet om redusert miljørisiko ved bruk av plantevernmidler, slik at en man oppnår en meget stor total miljøforbedring.

Oslo 25.08. 2003

Torsten Källqvist
Forskningsleder